

INHOUDSOPGAVE

o.	HANDLEIDING	1
I.	MATERIAAL VOOR EEN KEUKENPRINS(ES)	5
A.	CONTEXT	7
B.	OVERHEIDSPERSONEELSLEDEN: WIE ZIJN ZE EN MET HOEVeel ZIJN ZE?	7
C.	AMBTENAREN <i>VERSUS</i> CONTRACTANTEN	8
II.	BENODIGDE, MAAR OOK BETAALBARE INGREDIËNTEN?	15
A.	BIJDRAGEN AAN DE SOCIALE ZEKERHEID VOOR WERKNEMERS	17
1.	BIJDRAGEN <i>SENSU LATO</i>	17
a.	Situering	17
b.	Basiswerkgeversbijdrage	17
c.	Loonmatigingsbijdrage	19
d.	Bijdrage voor het Asbestfonds	20
2.	VERGELIJKING	20
3.	VERDELING VAN DE GEGLOBALISEERDE GELDMIDDELEN	24
B.	PENSIOENFINANCIERING	24
1.	EVOLUTIE	24
2.	PERSOONLIJKE PENSIOENBIJDRAGE	25
3.	RESPONSABILISERING VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN	25
a.	Tot en met 2014	25
b.	Vanaf de zesde staatshervorming	27
c.	Enige duiding (gewenst)?	29
4.	POOL DER PARASTATALEN	30
a.	Uitgangspunt	30
b.	Bijdragepercentage	31
c.	Spanningsveld	31
5.	Federale politie	34
6.	DUURZAME FINANCIERING VAN DE PENSIOENEN VAN DE LOKALE AMBTENAREN	34
a.	Uitgangspunt	34
b.	Gesolidariseerde pensioenfondsen van de provinciale en plaatselijke besturen	36
c.	Lokale politie	37
d.	Brandweershervorming	38
e.	Positie van de openbare ziekenhuizen	38
f.	Wettelijke basispensioenbijdrage	39
g.	Effectieve basispensioenbijdrage	42

•	Algemeen	42
•	Fonds voor de amortisatie van de verhoging van de pensioenbijdragevoeten	42
•	Concrete uitvoering	43
h.	Responsabiliseringsbijdrage	45
•	Gedeeltelijke responsabilisering	45
•	Bepalen van de pensioenlast	46
•	Bijzondere regeling voor de hulpverleningszones	47
•	Volledige responsabilisering	48
•	Modaliteiten	48
•	Evolutie	50
i.	Regularisatiebijdrage	50
j.	Bijkomende financiering	51
k.	Voortschrijdende toename van de pensioenlasten	52
7.	ACTUELE NOODZAKELIJKE BIJDRAGEVOETEN	53
8.	TOEKOMST?	55
a.	Gestage stijging van de pensioenuitgaven	55
b.	Determinanten	56
III.	VIA DE WARME OF DE KOUDE KEUKEN	61
A.	RSZ ALS CENTRALE INNINGSINSTELLING	63
B.	FPD ALS CENTRALE UITVOERINGSINSTELLING	64
C.	NIEUWE ADVISERENDE INSTANTIES	65
D.	CAPELO	66
IV.	AMBTENAREN PENSIOENEN ALS KERS OP DE (INGEZAKTE) TAART?	69
A.	INLEIDING	71
B.	TOEPASSING VAN DE AMBTENAREN PENSIOENWETGEVING	73
1.	GELDENDE WETGEVING	73
2.	LOOPBAANVOORWAARDE	73
C.	TOEGANG TOT HET PENSIOEN	74
1.	WETTELIJKE PENSIOENLEEFTIJD	74
a.	Verhoging	74
b.	Politiesaga	76
c.	Andere bijzondere pensioenstelsels	79
•	As is...	79
•	...to be	80
d.	Verder werken na de wettelijke pensioenleeftijd?	80
e.	Magistratuur als buitenbeetje	83
2.	VERVROEGD PENSIOEN	84
a.	Combinatie van leeftijds- en loopbaanvoorwaarden	84
b.	Tijdsbonificatie voor diploma voor het pensioenrecht	85
c.	Verhogingscoëfficiënt voor de jaren met een voordeliger tantième	87
•	Regeling tot eind 2019	87
•	Regeling vanaf 1 januari 2020	89
•	Behoud in geval van een zware functie	89
d.	Besparingseffect?	91
•	Regering-Di Rupo	91
•	Regering-Michel	91
e.	Interferentie met de verloven voorafgaand aan de pensionering	94

f.	Bijzondere regelingen	95
•	Situering	95
•	Militairen	95
•	Rijdend personeel van HR Rail	96
D.	HERVORMING VAN HET ZIEKTEPENSIEN	97
1.	VROEGTIJDIGE PENSIONERING OM GEZONDHEIDSREDELEN	97
a.	Huidige regeling	97
b.	Re-integratie	101
2.	VOORSTEL CPH 2020-2040	102
a.	Argumentatie	102
b.	ZIV-scenario	103
c.	Gewaarborgd minimumpensioen <i>versus</i> ZIV-uitkeringen	104
3.	VISIE VAN DE REGERING-MICHEL	107
a.	Interferentie met de rechtspositieregeling	107
b.	Sui generis-scenario	109
c.	Lopende ziektepensioenen	110
4.	KOSTPRIJS (VERSCHUIVING)?	110
a.	Onderzoek	110
b.	Percentage van de totale statutaire weddemassa	112
c.	Open vragen	115
5.	INTERMEZZO?	116
a.	Verhoging van de professionele re-integratiekansen	116
b.	Reflecties	118
E.	BEREKENING VAN HET PENSIEN	121
1.	PENSIENFORMULE	121
2.	TANTIËME	121
a.	Voor de hervorming-Di Rupo	121
b.	Hervorming-Di Rupo: minder en minder gunstige tantièmes	123
c.	Toekomstige hervorming-Michel: beperking tot de zware beroepen/functies	123
•	Situering	123
•	Bestaande preferentiële tantièmes	124
•	Oeverloze discussie?	125
d.	Voorontwerp van wet	127
•	Algemene criteria	127
•	Concretisering	127
•	Effecten op het bedrag van het rustpensioen	129
•	Praktische toepassing?	129
•	Technische noot in het licht van het vakbondsstatuut	130
•	Inhoudelijke reflecties	131
e.	Ter vergelijking: pensioenen van de volksvertegenwoordigers	132
3.	AANNEEMBARE DIENSTEN	133
a.	Regel	133
b.	Hervorming-Di Rupo: voorafgaand akkoord voor sommige overheden	133
c.	Toekomstige hervorming-Michel: harmonisering?	134
d.	Loopbaanonderbreking als geval apart	136
e.	Diplomabonificatie onder vuur of in rook opgegaan?	136
•	Regering-Michel <i>contra</i> de CPH 2020-2040	136
•	Overgangsregeling tot voordeel van de ambtenaren	138
•	Regularisatiebijdrage	140
•	Voorbeeld	141
•	Uniform systeem	141

•	Weerslag op de berekening van het pensioen	142
•	Besparingseffect?	143
•	Succes?	143
f.	Tijdelijke en contractuele diensten en het gemengde pensioen	144
•	Regering-Michel min of meer op dezelfde golflengte als de CPH 2020-2040	144
•	Invoeren en afschaffen in een beweging	145
•	Uitzondering voor de tijdelijke personeelsleden in het onderwijs	150
•	Interferentie met het aanvullende pensioen	152
•	Gedachtevoer voor gevorderden	153
4.	REFERENTIEWEDDE	153
a.	Hervorming-Di Rupo	153
b.	Toekomstige hervorming-Michel	154
c.	Wedde in de strikte betekenis	155
5.	VAN LEEFTIJDSCOMPLEMENT OVER PENSIOENBONUS TOT DE AFSCHAFFING ERVAN	156
a.	Leeftijdscomplement	156
b.	Pensioenbonus	156
c.	Afschaffing van de pensioenbonus	157
6.	MAXIMA	157
a.	Dubbele beperking	157
b.	Absoluut plafond	158
c.	Relatief plafond	160
F.	GEZINSDIMENSIE	160
1.	VAN OVERLEVINGSPENSIOEN...	160
2.	TOT OVERGANGSUITKERING EN TERUG...	161
3.	HUWELIJK <i>VERSUS</i> WETTELIJKE SAMENWONING	162
4.	PENSIOENRECHTEN IN HET GEVAL VAN ECHTSCHIEDING	163
G.	BETALING VAN HET PENSIOEN	164
1.	ALGEMENE VERSOEPILING VAN DE CUMULATIIEGELS	164
2.	CUMULATIE VAN BEROEPSINKOMSTEN EN AMBTSHALVE RUSTPENSIOEN VOOR 65 JAAR	166
3.	CUMULATIE VAN EEN VERVANGINGSINKOMEN MET EEN ZIEKTEPENSIOEN	167
4.	UNIEKE BETALING	167
5.	KAPITAAL OF RENTE?	168
V.	TWEDE PENSIOENPIJLER VOOR DE OVERHEIDSCONTRACTANTEN: VUURWERK OP DE TAART?	169
A.	ANTECEDENTEN	171
B.	BESTAANDE REGULINGEN	173
1.	ALGEMEEN	173
2.	JURIDISCHE BASIS	173
3.	VIGERENDE VEHIKELS	173
a.	RSZ/FPD/VVSG-stelsel	173
•	Situering	173
•	Werkingsfeer	174
•	Uitkering in rente	176
b.	OFP Provant	176
c.	CPP Limburg	176
d.	Eigen regeling	177
e.	Overzicht op het lokale bestuursniveau	177
f.	Andere initiatieven	179
4.	VARIATIE IN DE PENSIOENBIJDRAGEVOETEN	179
a.	RSZ/FPD/VVSG-stelsel	179

b.	Aanvullende pensioentoeelage via VIA4	180
5.	OGEO-FUND	181
6.	BEHEER VAN EEN AANVULLEND PENSIOENPLAN	182
a.	Oude regeling	182
b.	Nieuwe regeling	186
C.	AANVULLENDE PENSIOENEN VOOR ALLE OVERHEIDSCONTRACTANTEN?	186
1.	CONTEXT	186
2.	INCENTIVE VOOR HET LOKALE BESTUURSNIIVEAU	188
a.	Principe	188
b.	Voorwaarden	188
c.	Communicerende vaten	191
D.	KLOOF TUSSEN HET AMBTENAREN PENSIOEN EN HET WERKNEMERS PENSIOEN	193
1.	THEORETISCHE VERSCHILLEN	193
2.	WEERSLAG IN DE PRAKTIJK	196
E.	AANPASSINGEN AAN DE WET AANVULLENDE PENSIOENEN	197
1.	SITUERING	197
2.	AANVULLINGEN	198
3.	INTERFERENTIE MET DE REGELING VAN DE COLLECTIEVE ARBEIDSVERHOUDINGEN	199
a.	Algemeen	199
b.	Specificaties	201
c.	Enkele bedenkingen in de marge	204
VI.	SUGGESTIES TER VERBETERING VAN DE RECEPTUUR	207
A.	PENSIOENFACTUUR 2.0	209
B.	PLEIDOOI VOOR EEN GLOBALE EN CONSISTENTE PENSIOENHERVORMING	210
C.	HARMONISERING ZONDER UNIFORMERING	213
D.	GELIJKLOPENDE, MAAR OOK MEER FLEXIBELE TOEGANG TOT HET PENSIOEN?	214
1.	IDENTIEKE TOEGANGSVORWAARDEN IN ALLE WETTELIJKE PENSIOENSTELSELS	214
2.	FLEXIBILITEIT EN INDIVIDUELE VERANTWOORDELIJKHEID	214
a.	Nood aan meer flexibiliteit?	214
b.	Deeltijds pensioen als tussenformule?	215
c.	(Semi)actuariële correcties als tegengewicht?	216
E.	LANGER WERKEN VOOR HETZELFDE/EEN LAGER/EEN HOGER PENSIOEN?	217
1.	LANGER WERKEN IS ÉÉN...	217
2.	VOOR WELK PENSIOEN IS TWEE...	218
a.	Vraag en antwoord	218
b.	Voor een hoger pensioen	218
c.	Voor een lager pensioen	218
d.	Voor een deugdelijk pensioen	220
F.	VROUWONVRIENDELIJKE PENSIOENHERVORMINGEN?	220
G.	VERWORVEN VERWACHTINGEN	221
H.	GARANTIE VAN EEN KWALITEITSVOL PENSIOEN	222
I.	PUNTJES OP DE I	222
BIBLIOGRAFIE		225
A.	OVERHEIDSDOCUMENTEN	227
1.	BELEIDSNOTA'S PENSIOENEN	227
2.	REGEERAKKOORDEN	227
3.	RONDZENDBRIEVEN	227

B.	MEDEDELINGEN	228
1.	DIENST VOOR DE BIJZONDERE SOCIALEZEKERHEIDSTELSELS	228
2.	FEDERALE PENSIOENDIENST	228
3.	RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID VAN DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN	229
C.	RECHTSPRAAK	230
1.	ARBITRAGEHOF	230
2.	GRONDWETTELIJK HOF	230
3.	RAAD VAN STATE	230
D.	RECHTSLEER	231
1.	BOEKEN	231
2.	BIJDRAGEN IN BOEKEN	232
3.	TIJDSCHRIFTARTIKELEN	234
E.	VERSLAGEN EN RAPPORTEN	236
1.	ACADEMISCHE RAAD	236
2.	COMMISSIE PENSIOENHERVORMING 2020-2040	236
3.	EUROPEAN COMMISSION	236
4.	FEDERAAL PLANBUREAU	237
5.	HOGЕ RAAD VAN FINANCIËN	238
6.	NATIONAAL PENSIOENCOMITÉ	238
7.	ONDERZOEKSRAPPORTEN	238
8.	ORGANISATIE VOOR ECONOMISCHE SAMENWERKING EN ONTWIKKELING	239
9.	REKENHOF	239
F.	ANDERE NUTTIGE INFORMATIE	240